

Kaj je tetanus?

Tetanus ali mrtvični krč je redka, a zelo nevarna okužba. Povzročajo jo bakterije *Clostridium tetani*, ki se nahajajo v zemlji, prahu, blatu in gnoju. V telo vstopi skozi poškodovano kožo in izloča toksin, ki okvari živčevje. Posledica okužbe so hudi mišični krči in težave z dihanjem, ki brez podpornega zdravljenja vodijo v smrt. Tetanus se ne prenaša z osebe na osebo. Tveganje za okužbo predstavlja vsaka rana, tudi manjša, najbolj pa umazane rane: vbodne rane (npr. z žebeljem, s trnom ipd.), ugrizi živali ali ljudi, odrgnine, ureznine, opekline ali ozebljine itd.

Kako tetanus preprečujemo?

Edina učinkovita zaščita pred boleznijo je **cepljenje, zato skrbimo, da otrok opravi vsa predpisana cepljenja po programu.**

Ob poškodbi vsako rano dobro izperemo s čisto vodo in/ali milom ter jo sterilno ali čisto pokrijemo. V spodaj navedenih primerih (glej *Kdaj k zdravniku*) nemudoma obiščemo zdravnika.

Kako tetanus prepoznamo?

Bolezen se lahko kaže kot:

- razdražljivost, izrazitejše potenje, zvišana telesna temperatura,
- zakrčenost čeljusti (trizmus – otrok ne more odpreti ust),
- boleči mišični krči v trupu,
- težave pri požiranju in dihanju,
- napetost telesa in navzad usločena drža (zelo pozen znak bolezni).

Tetanus lahko zaradi zakrčenosti in močnih mišičnih krčev povzroči zadušitev in zlome kosti, lahko pride do motenj srčnega ritma in krvnega tlaka, nepopravljivih okvar živčevja in smrti.

Kako tetanus zdravimo?

Tetanus je zelo resna bolezen, ki zahteva bolnišnično podporno zdravljenje, pogosto v enoti intenzivne terapije. Pri zdravljenju se uporabljajo protitelesa (imunoglobulini), antibiotiki, zdravila za sproščanje mišic, podpora dihanju in krvnemu obtoku idr. Okrevanje je dolgotrajno, bolezen pa je lahko kljub ustreznemu zdravljenju smrtna.

Kdaj k zdravniku?

- Če si otrok rani kožo in **ni cepljen po programu,**
- če so rane večje in globlje,
- če gre za človeški ali živalski ugriz,
- če se pojavijo znaki, kot so zakrčenost čeljusti, mišični krči, težave pri požiranju ali dihanju.

Gradivo je informativne narave in kot tako namenjeno izključno splošnemu informiranju. Gradivo ne more nadomestiti pregleda pri zdravniku. Opisane informacije so splošne narave in morda niso primerne za vsak posamezen primer. V primeru nejasnosti ali vprašanj se posvetujte s svojim zdravnikom, v primeru nujnih stanj vedno pokličite 112. Gradivo temelji na smernicah, veljavnih v maju 2026. Pregledali so ga pediatri in zdravniki, ki obravnavajo otroke in mladostnike. Avtorji gradiva ne zagotavljajo, da so informacije vedno popolne, popolnoma posodobljene ali primerne za vsak klinični primer. Prav tako ne prevzemajo odgovornosti za kakršnekoli posledice, ki bi lahko nastale zaradi uporabe navedenih informacij. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost.